

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

- kivonat -

2013. január

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízkezelés-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya

és az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2013. január 8.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

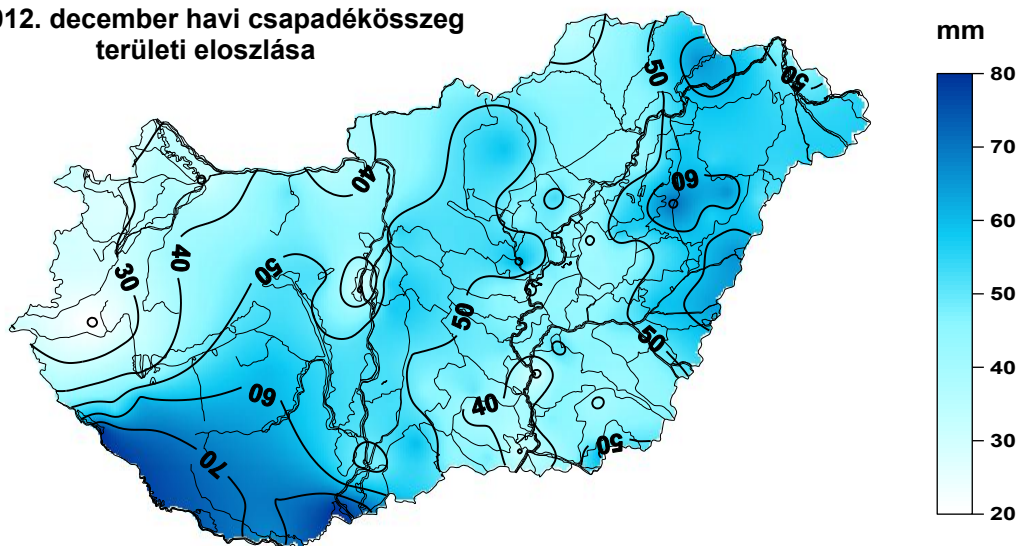
Csapadék

2012 decemberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 19 mm (Zalaegerszeg-Nagykutas) és 80 mm (Kölked, Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 48 mm volt, ami 5 mm-rel (12 %-kal) több a viszonyítási időszak (1971-2000) december havi átlagánál.

Decemberben Magyarország területének túlnyomó részén az átlagosnál több csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadéktöbblet (20-34 mm) a Dél-Dunántúl és a Hajdúság egyes községeiben fordult elő. Az átlagosnál kevesebb csapadék érkezett a Dunántúl nyugati-északnyugati területére, valamint a Dél-Alföld egyes községeire.

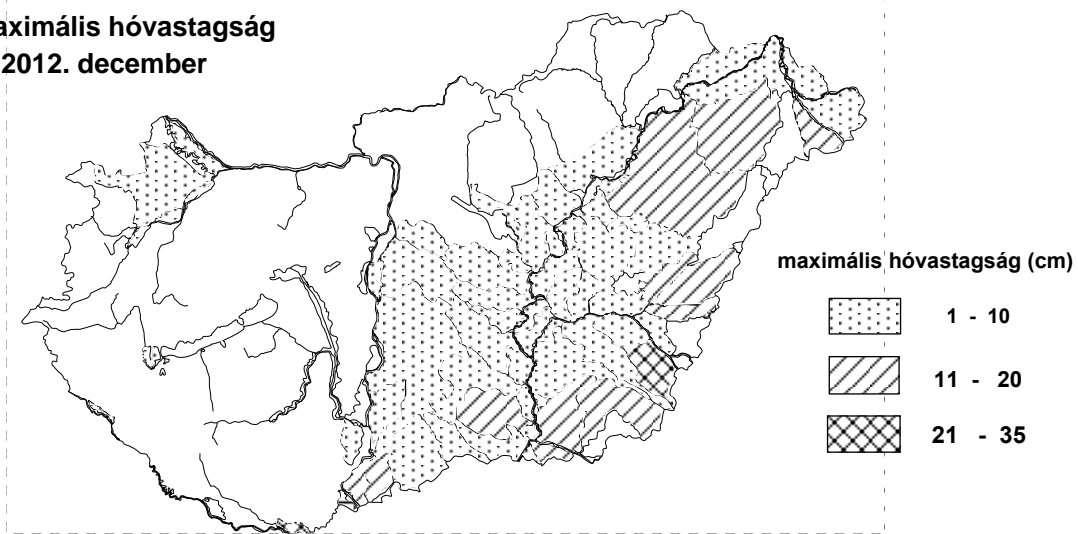
Országos áttekintésben a decemberi átlaghoz viszonyított a legnagyobb csapadékhiány (29 mm) Zalaegerszeg-Nagykutas, a legnagyobb csapadéktöbblet (35 mm) Balmazújváros állomáson fordult elő.

A 2012. december havi csapadékösszeg területi eloszlása

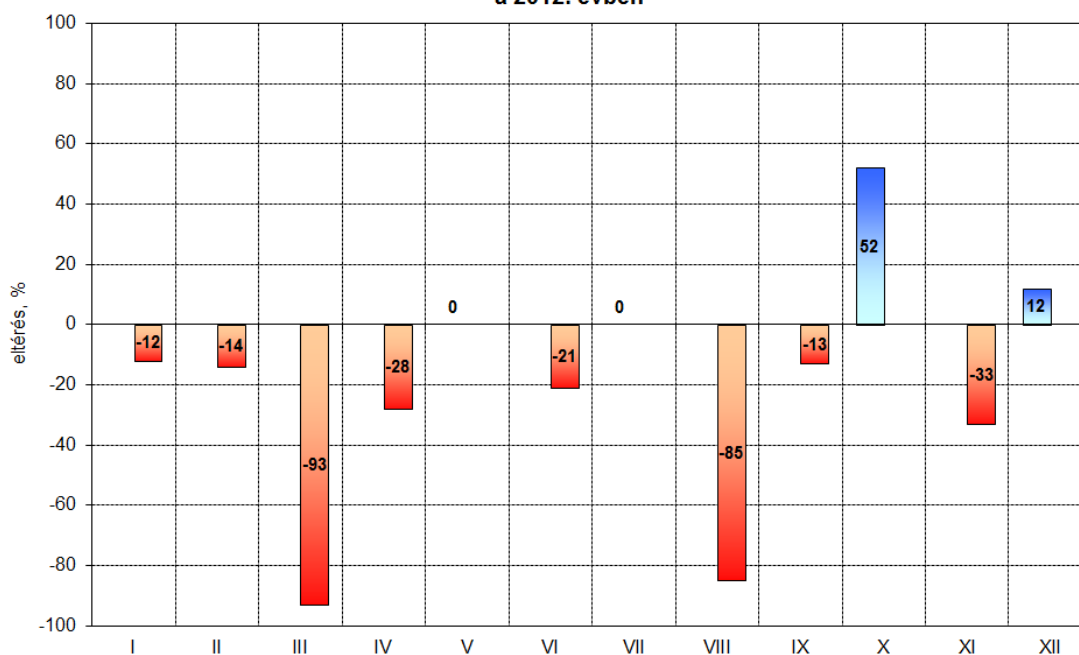
A decemberi csapadék egy része hó formájában érkezett, és az ország síkvidéki területein is átmenetileg összefüggő hótakaró alakult ki. 10 cm-t meghaladó maximális hóvastagságokat síkvidéken a Dél-Dunántúlon, valamint az Alföld és déli és keleti részén jegyezték fel. Síkvidéken a maximális hóvastagság (34 cm) Kölked [Baranya m.] állomáson fordult elő.

**Maximális hóvastagság
2012. december**

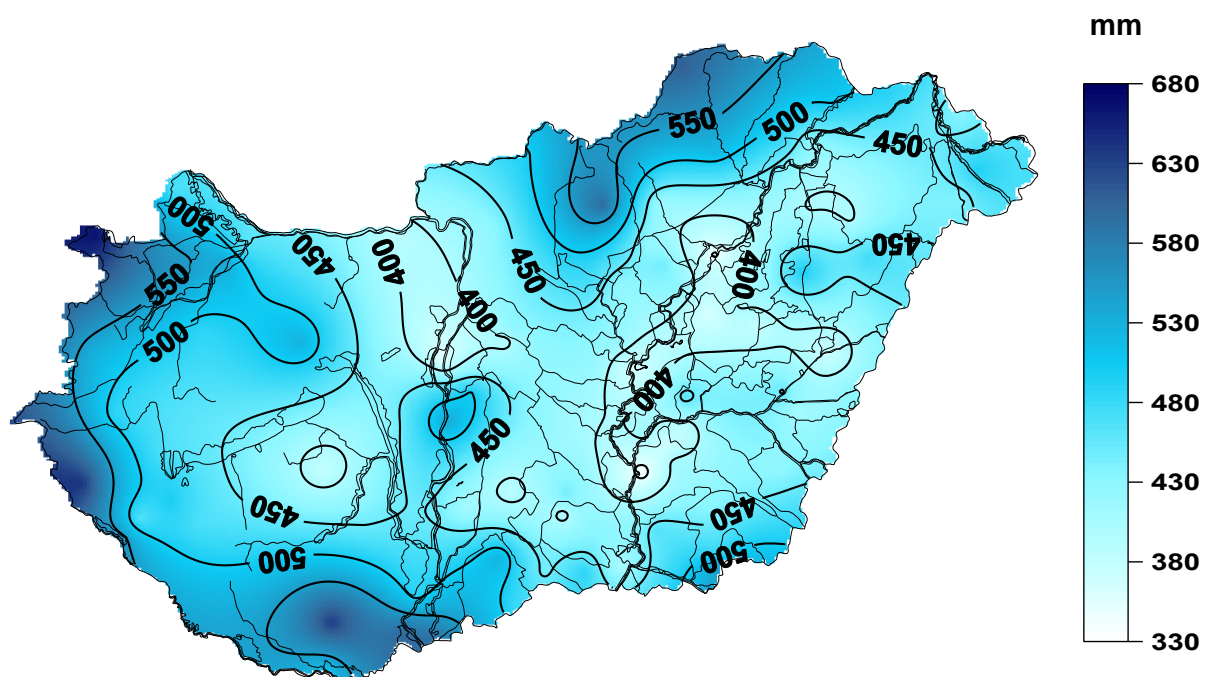
A következő szövegközi ábrán a 2012. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2012. évben

A 2012. január-december időszakban lehullott csapadék mennyisége 335 mm (Szentes) és 667 mm (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték 456 mm volt, ami az időszakos átlagnál 109 mm-rel (19 %-kal) alacsonyabb.

A 2012. január-december havi csapadékösszeg területi eloszlása

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb tizenkét havi csapadékhiány (200-266 mm) a Délnyugat-Dunántúl területén, a legnagyobb csapadéktöbblet (1-36 mm) Sopron térségében alakult ki.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb tizenkét havi csapadékhiány (266 mm) Nagykanizsa, a legnagyobb csapadéktöbblet (28 mm) Sopron-Fertőrákos állomáson fordult elő.

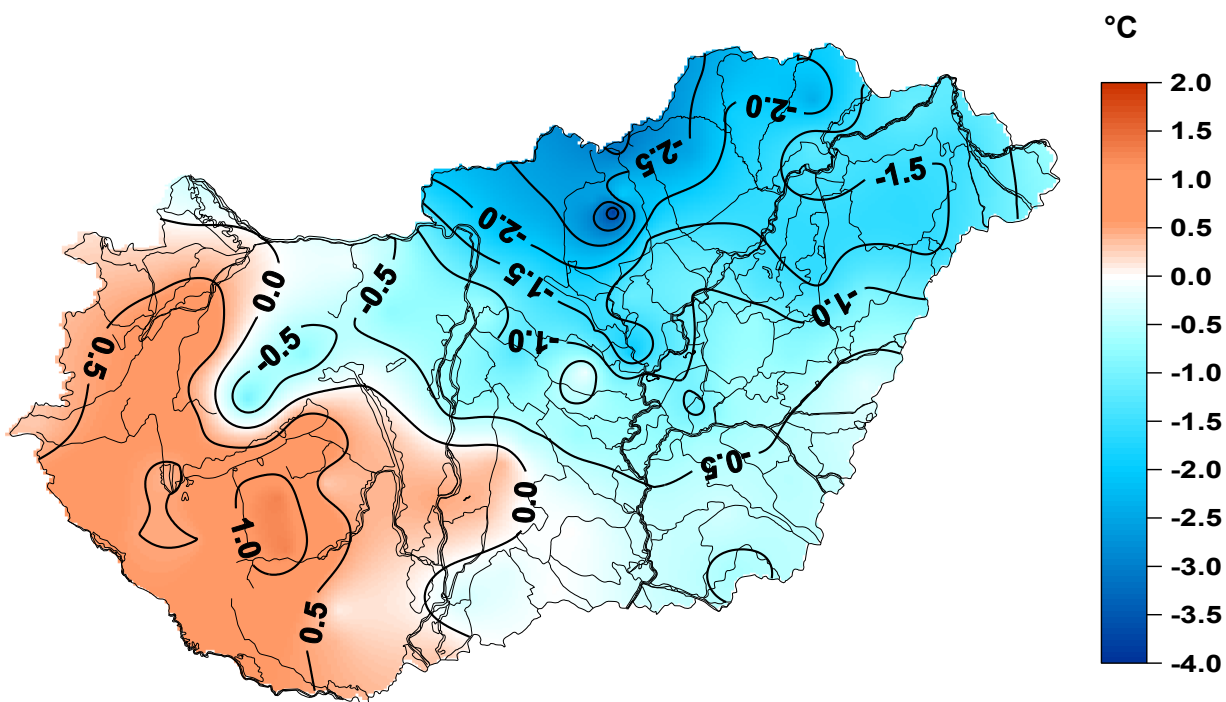
Léghőmérséklet

A december havi középhőmérséklet $-3,9\text{ °C}$ (Kékestető) és $1,3\text{ °C}$ (Kisbárapáti) [Somogy m.] között alakult, az országos területi átlagérték $-0,6\text{ °C}$ volt, ami $0,9\text{ °C}$ -kal alacsonyabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország túlnyomó részén elmaradt a december havi átlagtól.

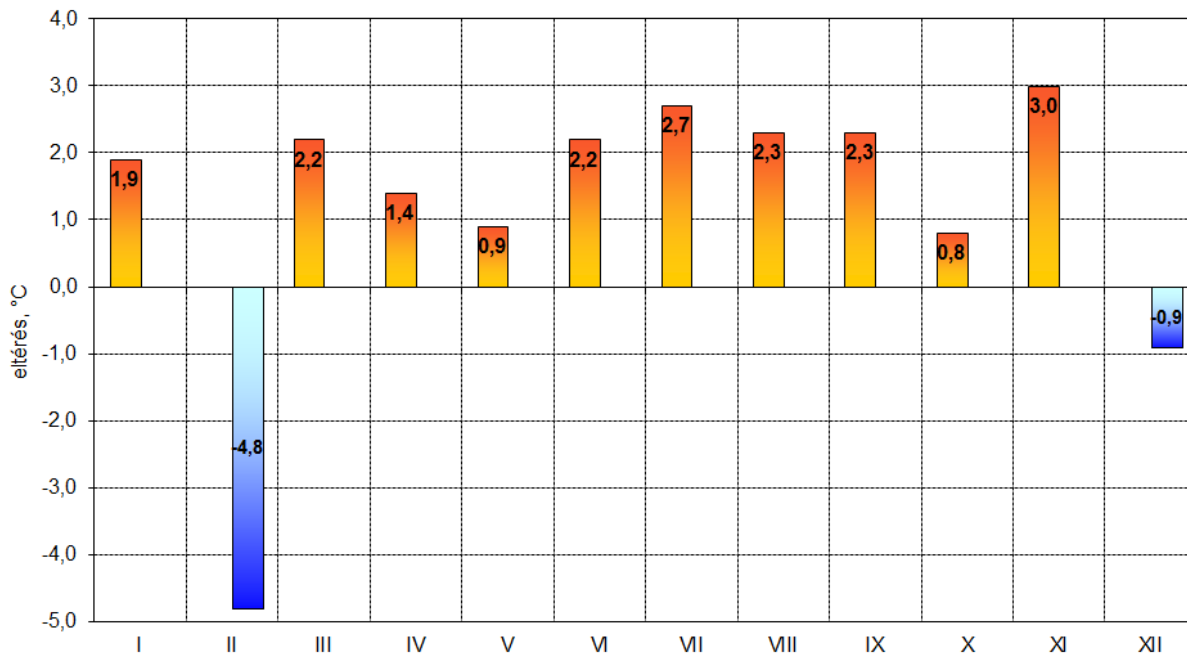
Országos áttekintésben a december havi középhőmérséklethez viszonyított legnagyobb negatív eltérés ($2,3\text{ °C}$) Tésa [Pest m.], a legnagyobb pozitív eltérés ($0,4\text{ °C}$) Iklódbördőce [Zala m.] állomáson fordult elő.

A 2012. december havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek 2012. évi alakulását szemléltetjük.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2012. évben

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma december végére az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően növekedett. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát többnyire a – telített állapotot erősen megközelítő, helyenként azt elérő – 90-100% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma decemberben mérsékelten (a Tiszántúl területén erőteljesen) növekedett. A hónap végén a telítettségi értékek általában 60-90% között voltak, ugyanakkor a Tiszántúl középső és déli részén a 40-60% közötti telítettségi értékek jellemezték ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalma decemberben mérsékelten növekedett. A hónap végén a jellemző telítettségi értékek 40-60% között alakultak, a Duna-Tisza köze középső és délnyugati részén, valamint a Dráva menti síkságon ennél magasabb (60-100% közötti) telítettségi értékek jellemezték a talajréteg nedvességtartalmát.

Talajvíz

Decemberben a síkvidéki területeken csak kisebb, a 0-25 cm értéktartományba sorolható változások következtek be. Jelentősebb eltérések csak néhány kisebb körzetben mutatkoztak. Mind a talajvízszint-emelkedéssel mind pedig a csökkenéssel érintett területek közel azonos kiterjedésűek voltak.

Az 1971-2000 közötti időszak december havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének csaknem egészén, a Duna-menti síkság, a Mezőföld, a Kisalföld és a Dráva-menti síkság jelentős részén, a Hevesi-sík, a Borsodi-Mezőföld és a Bodrogek területén, a Nyírség keleti és déli peremvidékén, a Hortobágy, a Dél-Nyírség és a Dél-Hajdúság térszínein, valamint a Körös-Maros köze északi részén és központi körzetében. A legnagyobb, helyenként 200-300 cm-t meghaladó eltérések a Duna-Tisza köze észak- és délnyugati részén, valamint a Mátra előterében mutatkoztak.

A viszonyítási-időszak átlaga közelében, illetve annál kissé magasabban (0-25 cm) helyezkedett el a talajvíztükör a Kisalföld kisebb részterületén, a Dráva-menti sík peremvidékein, a Közép-Tisza vidék és a Felső-Tisza vidék egyes körzeteiben, a Dél-Tisza völgy jelentős részén, továbbá a Körös-Maros köze nyugati peremvidékén. A Maros hordalékkúpján, a Szolnoki-ártéren és a Nyírség központi részén helyenként 50 cm-nél nagyobb eltérés alakult ki.

A síkvidékek országos területi átlaga szerint a talajvíztükör 2012. december hónapban az 1971-2000. közötti időszak december havi átlagértékénél 50-55 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2012 decemberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 54,97 millió m³ volt, ami 4,92 millió m³-rel (8 %-kal) maradt el az előző havi

mennyiségtől. A december havi vízforgalom egy része a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvívelöntés nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2012 decemberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 0,27 millió m³-rel (0,5 %-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2012. december 27-én kiadott hosszútávú meteorológiai előrejelzése szerint a január az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb, a február az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb, a március átlagos hőmérsékletű és átlagosnál szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
január	-2,7 – 1,3 (-0,8)	15 – 40 (32)
február	-0,4 – 3,6 (1,1)	10 – 35 (29)
március	4,2 – 7,2 (5,4)	15 – 40 (32)

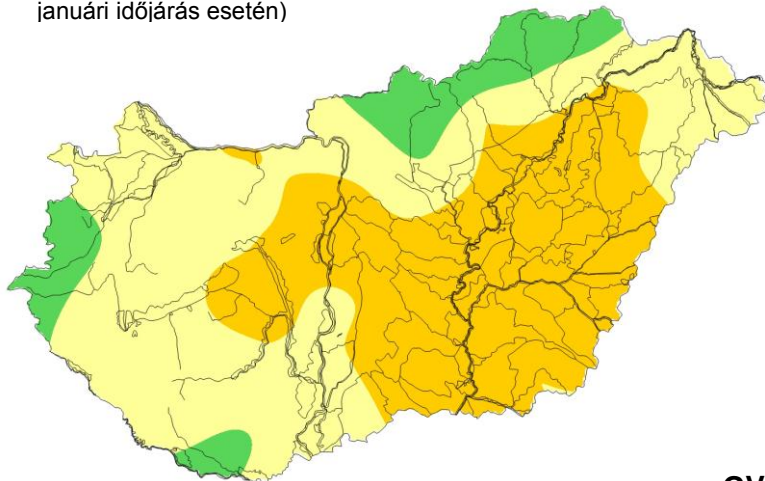
Az OMSZ 2013. január 8-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon mérsékeltén változékony, téli időjárás várható. Az időszak első napjaiban átmeneti enyhülésre lehet számítani, majd szombattól az időszak végéig az évszakos átlagnál kissé hidegebb idő várható. Többször valószínű csapadék, de ennek mennyisége területi átlagban előreláthatólag nem haladja meg a 10 mm/nap értéket.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. januárra előrejelzett értékei

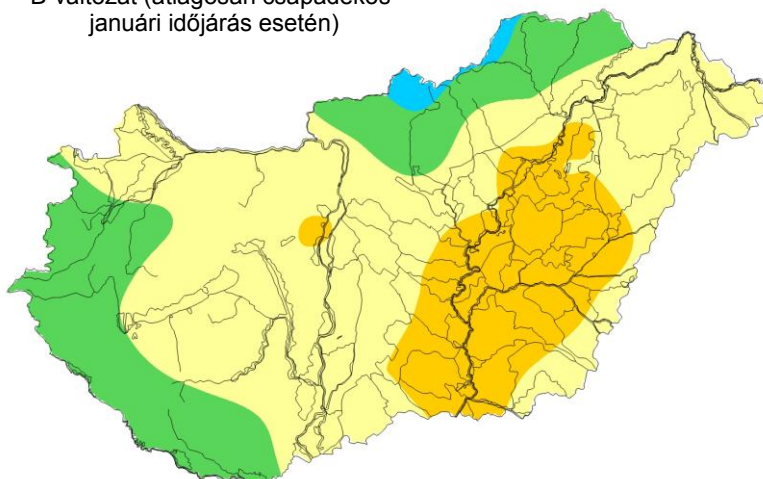
Januárban síkvidéki területeinken a téli időszakhoz képest viszonylag száraz vízháztartási helyzet várható, míg a nyugati és északi országrészekén átmeneti vízháztartási helyzet kialakulása valószínű.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. januárra előrejelzett értékei

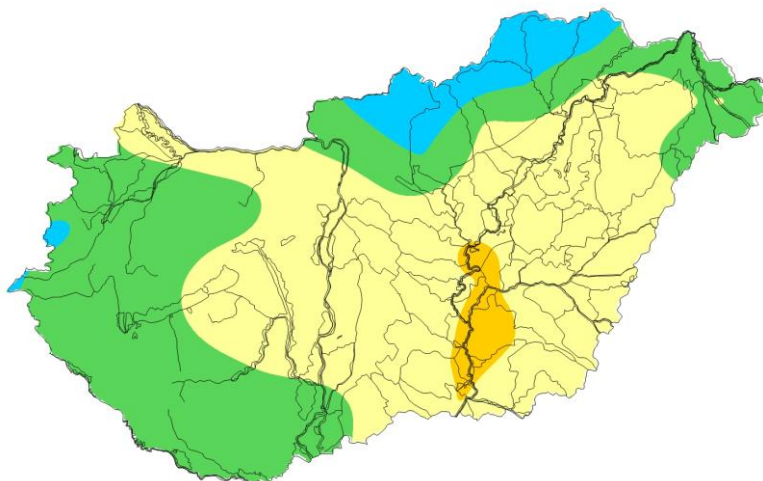
A-változat (csapadékszegény
januári időjárás esetén)

B-változat (átlagosan csapadékos
januári időjárás esetén)

C-változat (átlagosnál csapadékosabb
januári időjárás esetén)

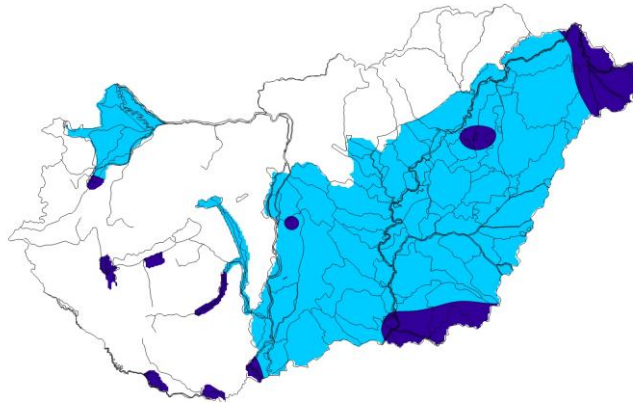

GVM

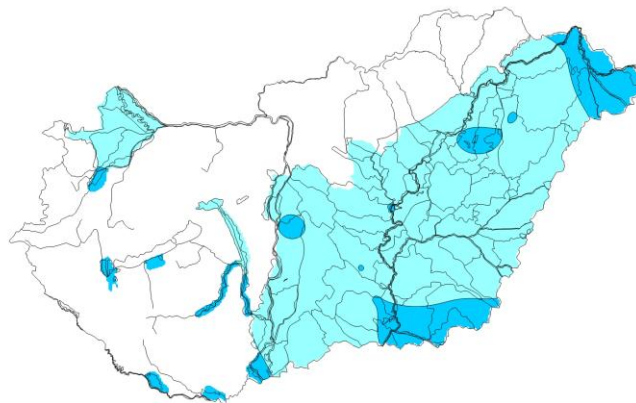

A mélyebb talajrétegek nedvességtartalma december végére sem növekedett az átlagosnál jobban, ezért pillanatnyilag a nagyobb belvíz képződésének előfeltételei nem állnak fenn. Az átlagosnál szárazabb januári időjárás esetén legfeljebb csekély kiterjedésű belvízre lehet számítani. A későbbiekben azonban, amennyiben havas januári-februári időjárás lenne, közepes belvíz kialakulása lehetséges, sőt egy-két térségben (pl.: az Alföld északkeleti és délkeleti sarkában) nagyobb belvízelöntések is kialakulhatnak.

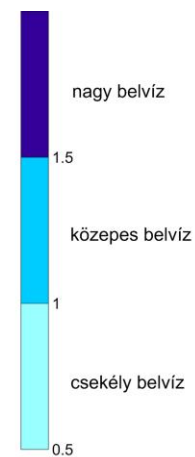
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb januári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos januári időjárás esetén

PBI

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb januári időjárás esetén

